

ת"פ 30258/11/15 - מדינת ישראל נגד פלוני - התייצב,

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בפתח תקווה

11 דצמבר 2017

ת"פ 30258-11-15 מדינת ישראל נ' פלוני

30262-11-15

פרק 06/00008103/15

לפני כבוד השופטת שרון פ. הלוי
המאשימה
מדינת ישראל - על ידי עוה"ד טלי כרת- פמ"מ

נגד
הנאשם
פלוני - התייצב, על ידי עוה"ד איתמר בן גביר
קצינת מבחן הגב' רעות סנדלר

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין- גמר דין ללא הרשעה

עותק מאושר לפרסום

1. כתב האישום

פלוני יליד 1998 (להלן: "הנאשם או פלוני") נותן היום את הדין על מספר עבירות, כפי שיפורט להלן: באישום הראשון, הודה ונקבע כי ביצע עבירה של **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** - בניגוד לסעיף 333 יחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז 1977 (להלן: "**החוק**") וכן עבירה של **החזקת סכין למטרה לא כשרה** - בניגוד לסעיף 186(א) לחוק.

על פי עובדות האישום הראשון לכתב האישום המתוקן, ביום 23.10.2015 בשעה 13.00 לערך, שהה הנאשם בגבעה - הסמוכה ליישוב ----- (להלן: "**הגבעה**") יחד עם אחרים (להלן: "**האחרים**"). למקום הגיע הרב אריק וייד אשרמן המשמש כנשיא עמותת "רבנים למען זכויות אדם" (להלן בהתאמה: "**המתלונן**" ו-"**העמותה**"). כשהבחין הנאשם

עמוד 1

במתלונן הוא ירד למקום כשהוא רעול פנים, מזויין בסכין שאורך להבה 13 ס"מ (להלן: "הסכין") ובשתי אבנים. את הסכין נשא בחגורת מכנסיו.

המתלונן אשר שהה יחד עם עיתונאי זר (להלן: "העיתונאי") הבחין באש שפרצה במורד הגבעה בסמוך למקום בו עמדו האחרים, והתקדם לעבר מקור האש. בעוד המתלונן במרחק 500 מטר לערך ממקור האש ולאחר שנקראה לעבר הנאשם וחבריו "אם אתה גבר רד למטה", החל הנאשם לרוץ לעברו כשהוא אוחז אבן בכל אחת משתי ידיו. הוא הניף את ידו הימנית כלפי מעלה לכיוון המתלונן, ודרש ממנו לרדת מהגבעה.

בהמשך לכך העביר הנאשם את האבן שאחז בידו הימנית לידו השמאלית, שלף בידו הימנית את הסכין מחגורת מכנסיו והניפה לעבר המתלונן. הנאשם הבחין בעיתונאי, רץ לעברו, בעודו מזויין בסכין שלופה ובאבן בכל יד, ודרש ממנו לרדת מהגבעה. לנוכח זאת, המתלונן רץ אף הוא לעבר העיתונאי וביקש ממנו לרדת מהגבעה. באותה עת, זרק הנאשם לעבר המתלונן את האבן שאחז בידו הימנית ופגע בו בצדו השמאלי של פלג גופו העליון. בנוסף, הכה הנאשם את המתלונן בצדו השמאלי של פלג גופו העליון באמצעות אגרוף יד ימין, הוא נטל בידו הימנית את הסכין והניפה בשנית מעלה ולעבר המתלונן. בהמשך, בעט הנאשם באמצעות רגלו הימנית ברגל שמאל של המתלונן וכן בעט בו בעיטה נוספת בצדו הימני של פלג גופו העליון. כתוצאה ממעשי הנאשם כמתואר לעיל, נהדף המתלונן לאחור במורד הגבעה והנאשם המשיך לרדוף אחריו בעודו אוחז בסכין בידו הימנית ובאבן בידו השמאלית.

בהמשך לכך, ניסה הנאשם לבעוט שוב במתלונן באמצעות רגלו הימנית ואולם המתלונן אחז בשתי ידיו ברגלו הימנית של הנאשם. או אז, לפת הנאשם בחוזקה את צווארו של המתלונן באמצעות ידו הימנית בתנועת חניקה והפיל אותו ארצה על ברכיו. המתלונן אשר ביקש לבלום נפילתו עצר את גופו באמצעות כף ידו הימנית. בהמשך לכך, הכה הנאשם בראשו של המתלונן ודחף אותו. בהמשך לכך, זרק הנאשם אבן לעברו של המתלונן ופגע בידו השמאלית. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו למתלונן שבר באחת מאצבעות ידו הימנית וחתך בחזה.

במסגרת האישום השני, הודה הנאשם ונקבע כי ביצע עבירה של **החזקת תחמושת**- בניגוד לסעיף 144(א) סיפא לחוק. מעובדות אישום זה עולה כי ביום 8.11.2015 נערך חיפוש על פי צו בביתו של הנאשם. נמצא כי הוא החזיק בביתו 41 כדורים לנשק בקוטר 7.62 מ"מ, 2 כדורי נשק בקוטר 0.5, כדור נשק בקוטר 5.56 מ"מ ותפוזרת של קליעים בצנצנת. כל זאת, ללא רשות על פי דין.

2. ראיות ועדים לעונש

מטעם המאשימה הוגש תצהיר נפגע מטעמו של המתלונן הרב אריק אשרמן (ת/1). מהתצהיר עולה כי האצבע האמצעית ביד ימין שלו נשברה ועד היום לא שבה לתפקד כבעבר. הוא ציין כי הבדיקה בידי המומחה אליו פנה עלתה 250 ₪. בנוסף, המשטרה לקחה ממנו לצרכי חקירה את החולצה אותה לבש באירוע שעלותה היא 28.90 דולר. המתלונן ציין את הזמן הרב שגזלה ממנו המעורבות בתיק (מתן עדות במשטרה, שחזור, פגישה בפרקליטות וכו'). כמו כן ציין את היקף הנסיעות לצורך כך. מלבד זאת הצהיר כי אינו סובל מטראומה נפשית או נזק נוסף.

המתלונן הגיע לבית המשפט כדי להיחקר על תצהירו וביקש להוסיף: תחילה, הוא הודה לנאשם על כך שלא הרג אותו. אחר כך העיד שכשנודע לו מאמצעי התקשורת שמי שתקף אותו הוא קטין, התמלא צער רב שכן הבין שעתידי בסכנה בשל אירוע זה. הוא הציג את עמדתו לפיה אמנם הנאשם עומד לדין, אך האשמים האמתיים הם כל אותם אנשים אשר

החדירו בו את התפיסה על פיה פעל ביום האירוע. עוד ציין המתלונן כי לטעמו, שליחת הנער למאסר לא תהיה יעילה ואין בו תחושות נקם, אך יש חשיבות לדאוג להגנה על הציבור וכן לשיקומו של הנער. אליבא דמתלונן, אין לאפשר את גיוסו של הנאשם לצה"ל כל עוד לא ישלים הליך טיפול באלימות. כמו כן ביקש שכחלק מהליך השיקום יחייבו את הנאשם לפגוש אנשים בעלי דעות שונות משלו, הדבר יביא להרחבת עולמו ולמיתון עמדותיו ויכול לסכל את האירוע הטרגי הבא. בסיום דבריו הוא ביקש להורות על פרסום גזר הדין בכפוף לחיסיון שמו של הנאשם ופרטיו האישיים.

מטעם ההגנה העידו מר מ.א., -----, וכן ד'וא'ס' שלושת אלו מתגוררים במושב-----, בו מתגורר הנאשם מאז הורחק מ-----. כל אחד בתורו העיד על בגרותו של הנאשם, על העזרה הגדולה שהוא מעניק לקהילה, על יכולותיו הגבוהות ועל נדיבותו ותרומתו לזולת. לטענתם מדובר בנער חיובי וחרוץ, רגוע ושקט אשר בשנתיים האחרונות לא היה זכר לאלימות מצדו.

מר ח.ח., בעל עסק לאביזרי רכב וחשמל במושב-----, העיד כי היכרותו עם הנאשם היא בת שנה ותשעה חודשים. מר ח' סיפר על היחסים הטובים ביניהם והעיד כי הנאשם סייע לו בהקמת העסק שלו במושב. להתרשמותו, פלוני אדם טוב ועוזר לכולם.

אביו של הנאשם העיד על אופיו הטוב של הנער. הוא ציין כי הוא בעל ערכים של כבוד לדעותיהם של אחרים ושלוש עם הסביבה. הוא הסביר את הרקע למעשיו של בנו, אשר עבר תקופה טראומטית בעקבות רצח לאומני שארע ביישוב-----. לדבריו, הנער אינו נער אלים ומעשיו היו מתוך פחד. האב תאר כיצד השפיע המקרה על המשפחה כולה ועל שאיפותיו של הבן, הכוללות לימודים לתואר הנדסאי וגיוס ליחידה מובחרת בצה"ל.

כמו כן הוגש לעיוני מכתב בחתימת שר הפנים, מר אריה מכלוף דרעי, ממנו עולה כי השר הנכבד מכיר את הנאשם באופן אישי, והתרשם כי מדובר בנער בעל לב רחב, שנתינה וסיוע לזולת מאפיינים אותו. כמו כן התרשם שהנאשם מצטער מאד על התקרית ומשתדל להתנתק מן הסביבה בה חי ומבקש לפתוח פרק חדש בחייו.

3. טיעוני הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה טען כי נסיבות ביצוע העבירה הן חמורות במיוחד. הוא הפנה לכך שהנאשם היה קרוב לגיל בגירות. הוא תקף באלימות את המתלונן אשר מבוגר ממנו בשנים רבות, כשהוא רעול פנים. אין מדובר באובדן עשתונות רגעי אלא בתקיפה מתמשכת בעלת מספר גילויי אלימות, אשר הובילה לחבלות למתלונן. לו היה מדובר בנאשם בגיר, הרי רף הענישה התחתון היה כולל רכיב של מאסר בפועל.

ב"כ המאשימה סקר גם את הנתונים החיוביים בעניינו של הנאשם: הוא ציין כי אין לו הרשעות קודמות, הוא חסך זמן שיפוטי, הודה ולקח אחריות כבר בעת החקירה במשטרה וגם בבית המשפט. מדובר במעידה חד פעמית, והנאשם שיתף פעולה עם גורמי הטיפול. כמו כן ציין כי הוא היה נתון בתנאים מגבילים משמעותיים לאורך תקופה ממושכת. יחד עם זאת, מתסקירי שירות המבחן עולה פער בין תפיסת הנאשם את המקרה לבין המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה. יש בכך כדי להצביע על לקיחת האחריות של הנאשם אינה מלאה. הנאשם מצא הצדקות למעשיו והשליך אחריות על גורמים אחרים, כשבפועל היוזמה לאלימות הייתה שלו. הנאשם לא ניסה לפצות את המתלונן או לבקש ממנו מחילה, בכל החודשים שחלפו מאז המקרה. הוא גם זה שגרם להפסקת הליך הצדק המאחה עם המתלונן.

בנסיבות אלו, בשים לב לחומרה הרבה של האירוע ולצורך בהרתעה, עתר ב"כ המאשימה להרשיע את הנאשם. הוא ביקש להטיל עליו 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן. הוא הדגיש כי החלטה שלא להרשיע את הקטין, תחטא לכלל שיקולי הענישה ולא תהלום את חומרת העבירות.

בראשית דבריו, התייחס **ב"כ הנאשם** לאירוע הטרור הטרומתי שהתרחש ביישוב ----, בו גדל הנאשם. באותו אירוע נרצחו מספר בני משפחה אחת על ידי מחבלים, והדבר השפיע רבות על נפשו של הנאשם. ביחס להליך "צדק מאחה" אליו הופנה הנאשם, ציין הסנגור כי מטעמו של הנער הייתה נכונות לשתף פעולה בהליך, אלא שנאסר עליו להתבטא בביקורתיות לצד ההתנצלות אותה ביקש להשמיע, ועל כן לא המשיכו בתהליך.

הסנגור הפנה לשינוי העצום שערך הנאשם בחייו. לדבריו, הנער למד מהאירוע, התבגר והוא עתיד להתגייס לצה"ל. ביחס לבקשת המתלונן כי הנאשם יגלה סובלנות לדעות אחרות, הרי שהעדים אשר העידו לעניין העונש לימדו כי הוא מנהל קשרים טובים גם עם אחרים שאינם בעלי דעות כשלו. נתון נוסף אותו הדגיש הסנגור הוא, כי הנאשם לא עשה שימוש בסכין במהלך האירוע. כמו כן ציין כי הנזק לו טען ב"כ המאשימה לא הוכח באמצעות תעודות רפואיות כנהוג.

ב"כ הנאשם הגיש אסופת פסיקה, בה נמנעו בתי המשפט מלהרשיע קטינים ובגירים בעבירות חמורות, כדי לא להכשילם בניהול חיים תקינים בעתיד וכדי לחזק את השיקום שעברו. גם במקרה זה, עבר הנאשם הפנמה ושיקום המצדיקים הימנעות מהרשעה. הנאשם מעוניין להתגייס ליחידה קרבית בצה"ל ולתפקד כאזרח נורמטיבי בעתיד והרשעה עלולה לחבל בהמשך דרכו. בנסיבות אלו, עתר להימנע מהרשעתו של פלוני ולהטיל דרכי טיפול.

הנאשם תאר את הרקע לאירוע המתואר בכתב האישום ואת הנסיבות שהובילו אותו להשתמש באלימות. הוא הכיר בחומרת מעשיו, הביע צער ואמר כי מדובר בהתנהגות שאינה מאפיינת אותו. הוא גם מסר הסבר מדוע לא צלח הליך הצדק המאחה. הנאשם סיפר על התהליך הטיפולי שעבר. הוא ציין שעזב את חבריו ואת משפחתו וערך שינוי חשיבתי. כיום הוא לומד לקראת תואר הנדסאי. הוא הצהיר שמוכן לקבל על עצמו כל עונש שיקבע, אך ביקש להימנע מהטלת מאסר בעבודות שירות שכן הדבר יגדע את לימודיו ואת תכניתו להתגייס לצה"ל.

4. תסקירי שירות המבחן

מתסקירי שירות המבחן עולה כי פלוני הוא בן למשפחה מרובת ילדים. מדובר במשפחה נורמטיבית וערכית, ההורים מרשימים כדמויות חיוביות ואוהבות, אשר הנחילו לילדיהם ערכים מתאימים. פלוני תואר כנער נעים הליכות, בעל יכולת טובה ליצירת קשר וניהול דיאלוג בוגר ואותנטי.

בהיותו בן 13 חווה הנער אירוע טראומטי

כשאחד מחבריו הקרובים נרצח עם בני משפחתו ביישוב.

עם מעצרו הועבר פלוני לחלופת מעצר בבית משפחת -----, ביישוב '-----'. הוא עבד ביקב, בדיר, במכונאות זגגות ואינסטלציה. לצד זאת השתתף בתפילות בבית הכנסת ותרם לתחזוקת המקום. במקביל, שולב הנער בטיפול באומנות אליו הופנה על ידי ק. המבחן. כמו כן, השתלב בפרויקט "אחרי" שמטרתו לסייע לנערים להתכונן ולהשתלב בצבא.

מדיווח המטפלת באומנות עלה כי פלוני התמיד להגיע לפגישות והתגלה כנער מקסים וכשרוני. דווח כי בתחילת הקשר הביע פלוני התנגדות מסוימת לגעת בפצע הטראומתי המלווה אותו, אך בהמשך חל שינוי בגישתו והוא היה מוכן להודות כי הושפע מהאירוע הטראומטי. עוד ציינה המטפלת כי פלוני בעל ראייה לעתיד ורצון לשקם את חייו. הוא מעוניין ללמוד, לעבוד ולהתפתח. היא המליצה על המשך טיפול.

לגבי העבירה, צוין כי פלוני מודה ולוקח אחריות על מעשיו. שרות המבחן עבד אתו בצורה אינטנסיבית ונערך עיבוד עבירה משמעותי. הוא התייחס למניעים שהביאו אותו לפעול כפי שפעל וכן התייחס לרגשות אשר ליוו אותו לאורך המקרה.

פלוני הופנה להליך של "צדק מאחה". הליך זה לא הושלם שכן המגשרת סברה שהנער יתקשה לסיים אותו בהצלחה. למרות זאת, סבורה קצינת המבחן כי פלוני הוא נער איכותי, ללא דפוסי עבריינות, ואירוע העבירה הוא חריג להתנהלותו. היא ציינה לחיוב את שיתוף הפעולה שלו ואת התמדתו בטפול ממושך, מאז פתיחת ההליכים כנגדו. במהלך הטיפול הוא התגלה כבעל יכולת טובה ליצירת קשר, לשיתוף רגשי ויכולות טובות לנתח סיטואציות חברתיות וללמוד מהן. המפגש עם שירות המבחן היה משמעותי עבורו והוא נתרם ממנו רבות. בנסיבות אלו העריכה קצינת המבחן כי סיכוייו של הנער לחזור ולהשתלב בחברה הם טובים.

נוכח זאת, וכדי לא לגדוע את שיקומו המליצה קצינת המבחן להימנע מהרשעתו של פלוני ולנקוט כלפיו דרכי טיפול בדמות פיצוי כספי למתלונן, חתימה על התחייבות וביצוע של"צ.

5. דיון והכרעה

אירוע האלימות בו עסקין אירע בגבעות הסמוכות ליישוב ----- בצהרי יום 23.10.15. עובדות כתב האישום המתוקן מגוללות אירוע אלימות מכוער וקשה. אזכיר כי המתלונן הגיע למקום בלוויית אנשים נוספים, פלוני ירד לעברו כשהוא רעול פנים, ובכליו מצויים סכין ושני אבנים. הוא רץ לעבר המתלונן כשהאבנים בידיו, ודרש ממנו לרדת מהגבעה. הוא שלף את הסכין והניפה. בהמשך, זרק אבן לעבר המתלונן ופגע בגופו, וכן הכה אותו באמצעות אגרופו. גם לאחר שהמתלונן נהדף לאחור במורד הגבעה, המשיך פלוני ורדף אחריו, תקף אותו והפיל אותו ארצה. הוא המשיך להכות בו ולדחוף אותו, וזרק אבן נוספת על ידו. כתוצאה מהאירוע נגרמו למתלונן חבלות, כשהחמורה ביניהן היא שבר באחת מאצבעותיו. ניתן לשער את האימה שחש המתלונן למראה הסכין שהניף הנאשם וכאשר הוכה על ידו באמצעות אבן ואגרופו. יצוין כי המתלונן, בהגינותו, ציין בתצהיר כי לא סבל מטראומה אישית עקב האירוע.

האירוע המתואר לעיל מהווה חלק מתופעת האלימות בקרבנו. למרבה הצער, אנו פוגשים באלימות בכל מקום, נראה כי רבים לוקים בה, ואין היא נחלתם של עבריינים בלבד. בפסיקת בית המשפט העליון נאמר כבר כי: **"יש להילחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד.** (ע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן, פסקה 21, (10.11.09)). נגע רע זה הופך את רחובותינו (ובמקרה זה אף את גבעותינו) למקומות לא בטוחים, וזורע חשש בלב הציבור. מילים רבות נאמרו בגנות האלימות, אך ללא הועיל. ממדי התופעה לא קטנו והיא נמשכת והולכת. אומר בקול צלול ורם: על כולנו להירתם למלחמה באלימות, ובכל המישורים: אם זה בביתנו, בהנחלת ערכי סובלנות לילדינו,

ואם זה בתכניות חינוך והסברה במסגרות השונות. לצד החינוך וההסברה הרי שחלקנו בבתי המשפט הוא בהטלת ענישה משמעותית ורחבה, אשר תכלול אלמנטים מרתיעים, מוחשיים וחינוכיים.

בצד חומרת העבירה והצורך בענישה הולמת ומרתיעה, הרי שפלוגי היה קטין בעת האירוע, על כן יש לתת משקל מיוחד לשיקולים אינדיבידואליים המיוחדים לנער, ובראשם יש לבחון את סיכויי שיקומו. מטרת העל של בית המשפט לנוער היא להחזיר קטין למעגל החברה הנורמטיבית. בשל חשיבות שאיפה זו מקבל שיקול השיקום מקום מרכזי במערך שיקולי הענישה המופעלים בעניינו של קטין, וזאת, גם כשעסקינן בקטין אשר ביצע עבירות חמורות.

כך התבטא בית המשפט העליון בעניין זה ב-ע"פ 8774/15 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים המשפטיים, 19.6.16):

"אף על פי כן, הלכה היא כי מערכת השיקולים שיש להפעיל בעת גזירת עונשו של קטין היא שונה מזו שאותה יש להפעיל שעה שגוזרים את עונשו של בגיר. זוהי אף מצוות המחוקק [ראו: ע"פ 49/09 מדינת ישראל נ' פלוני, (פורסם בנבו) פסקה 6 (8.3.2009)]. אף כאשר הורשע נאשם-קטין בביצוען של עבירות קשות וחמורות במיוחד, כמו במקרה דנן, שומה על בית המשפט ליתן משקל יתר לשיקולים אינדיבידואליים המייחדים את הקטין בו עסקינן, ולאזן בין שיקולי השיקום לשיקולי ההרתעה. בע"פ 49/09 הנ"ל עמדתי על הגורמים והשיקולים שאותם על בית המשפט לבחון בטרם יכריע בדבר עונשו של קטין, לרבות: גילו של העבריין הקטין בעת ביצוע העבירה; האם מביע העבריין הקטין חרטה כנה על ביצוע העבירה והאם הוא נוטל אחריות למעשיו; עברו הפלילי של העבריין הקטין; וסיכויי השיקום של העבריין הקטין (שם, בפסקה 13)."

בחנתי את נסיבותיו האישיות של פלוני ואת סיכויי שיקומו: לפי התרשמות קצינת המבחן מדובר בנער נבון ובעל קסם אישי, בעל יכולות גבוהות ושאיפה לממש את הפוטנציאל הגלום בו. פלוני מתואר כנער חיובי ביותר ובעבר לא התקבלו דיווחים על אלימות מצדו. מעבר לכך, עושה רושם כי פלוני חביב לסובביו ומושיט עזרה בחפץ לב. דברים אלו קיבלו ביטוי הן בתסקיר והן בעדויות לעונש שנשמעו מטעמו.

בחנית התהליך הטיפולי של הנער מלמדת כי הוא עבר תהליך שיקומי משמעותי ביותר. הוא שולב בטיפול באומנות והתמיד בו במשך שנה וחצי. בנוסף, נערך עמו עיבוד עבירה במסגרת שרות המבחן. פלוני נטל אחריות מלאה על מעשיו והביע עליהם חרטה. קצינת המבחן שוחחה עמו על מניעי העבירה, וערכה עמו עיבוד של תחושותיו ורגשותיו בזמן האירוע. הוא היה מוכן להתבונן באופן ביקורתי על התנהגותו ואף הביע נכונות להשתתף בהליך של צדק מאחה. חרטתו נתפסה על ידי גורמי הטיפול כחרטה כנה ואותנטית ואכן החלו בהליך גישור. הליך זה לא הושלם, וחבל, בטוחני כי הן פלוני והן המתלונן היו נתרמים מכך מאד. מכל מקום, אזקוף לזכותו של הנער את נכונותו להתנצל בפני המתלונן באופן ישיר ובלתי אמצעי.

מכל הנתונים שהובאו בפניי למדתי כי אין לפלוני דפוסים עבריינים, והתנהלותו ברמות השונות היא נורמטיבית. עוד

שוכנעתי כי ההתנהגות האלימה שהפגין כלפי המתלונן היא חריגה ביותר לחייו. בנסיבות אלו, נראה כי הסיכוי להישנות של התנהגות פלילית הוא נמוך.

נתון משמעותי נוסף טמון במעגל המשפחתי הסובב את פלוני. כפי שתואר לעיל בפרק התסקיר, פלוני מגיע ממשפחה נורמטיבית וערכית. משפחתו גינתה את מעשיו אך גם תמכה בו בצורה מרשימה לאורך ההליך המשפטי, כך לדוגמה, כשפלוני הורחק ממקום ביצוע העבירה ועבר להתגורר ב----- לאחר מעצרו, משפחתו העתיקה את מקום מגוריה כדי להיות קרובה אליו ולחזקו. הוריו של הנער תומכים בערכים של כבוד לאחר ופתרון סכסוכים בשיחה ובדרכי שלום, ואני מתרשמת כי ימשיכו להוות רשת תומכת ומחזיקה עבורו גם לאחר תום ההליך המשפטי.

מלבד תהליך הטיפול, לא ישב הנער בטל. גם כשהורחק מביתו, השתלב בעבודות שונות ביישוב ----- . בהמשך, ומשהוקלו התנאים המגבילים, החל לעבוד בעבודות מזדמנות שונות, וכל עבודה שהוצעה לו ביצע בשמחה על הצד הטוב ביותר.

עוד יש לקחת בחשבון את שאיפתו העזה של פלוני להתגייס לצה"ל. לצד יכולותיו האישיותיות הגבוהות, הנער בעל יכולות פיזיות טובות והוא יוכל להשתלב בקלות במסלול משמעותי במסגרת הצבאית. פלוני אף שולב בפרויקט "----", בו עבר הכנה לצה"ל. הוא התמיד בהשתתפותו במשך שנה וחודשיים ורכז התכנית דיווח כי הוא אהוב מאד על סביבתו.

ניתן לסכם ולומר כי מדובר בנער איכותי, בעל יכולת טובה ליצור קשר ולקבל מרות, נראה כי עבר תהליך שיקום מרשים ביותר, וסיכויי שיקומו נראים טובים מאד.

ובכן, שיקולים כבדי משקל עומדים על כף המאזניים: מהצד האחד מונחים חומרת העבירה והנזק שנגרם למתלונן, ומן הצד האחר מונח שיקומו המרשים של פלוני. בבואי לדון מהו העונש המאוזן והראוי לנער, אדון תחילה בשאלת ההרשעה:

לאחרונה, ניתנו מספר פסקי דין בהם החליט בית המשפט העליון לבטל הרשעה של קטינים, אשר ביצעו עבירות חמורות ביותר וזאת, בשל הסיכויים הגבוהים לשיקומם. כך לדוגמה בע"פ 9813/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 15.6.2017) שם החליט בית המשפט לשנות את החלטת בימ"ש המחוזי ולא להרשיע קטין, אשר היה שותף לביצוע שוד, וזאת בשל שיקומו הממושך והחיובי והיות האירוע חריג וחד פעמי בחייו. הודגש בפסק הדין כי: **"בכל הנוגע לקטינים שכל חייהם לפנייהם, הנכונות להימנע מהרשעה רבה יותר והכל בשים לב לנסיבות האישיות הרלוונטיות."**

כך גם בע"פ 8717/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 25.6.2017) (פורסם במאגרים המשפטיים). בפסק דין זה, מדובר בעבירות מין קשות אשר בוצעו על ידי קטין באחותו הצעירה. גם במקרה זה, ביטל בית המשפט העליון את החלטת בית המשפט המחוזי בדבר הרשעתו של הקטין בשל השיקום המוצלח שעבר ובשים לב להיותו קטין בעת ביצוע המעשים. הוזכר (כפי שגם הודגש בע"פ 9813/16) כי אל לבימ"ש לסטות מהמלצת שירות המבחן, כאשר קיים אופק שיקומי, אלא אם כן ישנם נימוקים כבדי משקל לעשות כן.

בע"פ 821/16 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים משפטיים, 19.7.2016) הוחלט שלא להרשיע נאשם אשר ביצע עבירה של סיוע לשוד בהיותו כבן 16.5. ביהמ"ש העליון קבע כי התהליך החיובי שביצע הקטין בחייו הוא בבחינת נסיבות חריגות המצדיקות הימנעות מהרשעה וזאת לאור ההצלחה המשמעותית והמובהקת של מסלול שיקומו.

האם יש להרשיע את פלוני כדי לבטא את חומרת המעשים? לטעמי התשובה לכך היא שלילית. ניתן לראות בברור כי במקרים בהם הליך השיקום היה מוצלח מאד, נטה בית המשפט העליון להעדיפו על פני שיקולים אחרים, אף כאשר מדובר היה בעבירות חמורות ביותר. כך גם נכון לנהוג בעניינו של פלוני: עסקינן בנער חיובי בבסיסו, אשר אירוע האלימות זר לחייו ואינו מאפיין את התנהלותו. לפני האירוע וכן שנתיים אחריו, הוא לא נהג באלימות. להיפך - חביבותו וטוב ליבו ידועים לכל. מן התסקיר והראיות לעונש התרשמתי, כי מדובר בנער אשר הגיב באלימות מתוך בליל רגשות לא מעובדים, ולא מתוך שיקול דעת קר ורצון להרע. אדגיש כי איני מפחיתה מחומרת תגובתו ואף יינתן לה ביטוי בעונשו, אך לא אוכל להתעלם ממניעיו ומתחושותיו כפי שעלו בעיבוד העבירה שערך, ועונשו לא יכול להיות זהה לעונשו של מי שנקט באלימות מתוך זדון ורשעות. לא זו אף זו, פלוני הביע חרטה כנה על מעשיו והבין היטב את הפסול שבמעשיו. הוא שיתף פעולה בכל פרויקט ובכל טיפול שהוצע לו ועשה זאת על הצד הטוב ביותר. בנוסף, הנער הקפיד לקיים את התנאים המגבילים תקופה לא מבוטלת, הגם שכללו הרחקה מביתו. כמו כן, הוא השתלב היטב ביישוב החדש בו נקלט ותרם את חלקו בעבודות שונות בקהילה. ניתן לסכם ולומר כי פלוני חזר במהרה לדרך הישר לאחר שסטה ממנה באופן חד-פעמי וכיום הוא מצוי במסלול חיים נורמטיבי.

בנסיבות אלו, לא מצאתי כי קיימים "טעמים כבדי משקל" כלשון הפסיקה, המצדיקים סטייה מהמלצות הטיפול של שירות המבחן. יודגש כי הרשעתו של הנער עלולה להקשות על גיוסו לצה"ל, ואין ספק כי זהו שלב חשוב ומהותי בהליכי השיקום שלו. הרשעה גם עלולה לפגוע בתעסוקה עתידית של הנער, והדבר עלול להכשיל אותו ואת ניסיונו להיות אזרח מועיל ותורם לחברה. נראה לי כי הרשעת הנער עלולה לגרום פגיעה קשה ולא מידתית בשיקומו, וניתן להשיג את ההרתעה ואת הגינוי למעשיו גם ללא כתם זה.

נתון משמעותי נוסף המוביל למסקנה כי אין להרשיע את פלוני טמון בעמדת נפגע העבירה. אין כל ספק כי המתלונן נפגע מהאירוע ומעשיו של הנאשם הותירו חותם בגופו. ודאי שיש לתת ביטוי לכך בגזר הדין. יחד עם זאת, המתלונן נהג באצילות ובהבנה לכך שמדובר בקטין ואמר מפורשות כי אינו מעוניין בנקמה אלא בשיקומו של פלוני ובהגנה על הציבור. בשים לב לכל אשר פירטתי לעיל, ברי כי פלוני אכן עבר שיקום משמעותי ואינו אלים או מסוכן לציבור. בנסיבות אלו מתן גזר דין שיקומי יביא לידי ביטוי גם את עמדתו ורצונו של המתלונן.

בשולי גזר הדין אציין, כי איש מן הצדדים לא דן בעונש הראוי בגין החזקת אמצעי הלחימה בביתו של פלוני. אף שמדובר בעבירה בעלת משקל כשלעצמה, לא ראיתי לנכון להדגישה ולהרחיב את הדיון בעונש ההולם אותה, נוכח התמקדותם של הצדדים בעבירה העיקרית בכתב האישום, היא עבירת האלימות.

סוף דבר

באיזון שבין חומרת העבירות, הנזק שנגרם למתלונן והצורך בהרתעה מפני שימוש באלימות לבין העובדה כי מדובר בהתנהגות חריגה וחד פעמית, ובשים לב לחרטתו של פלוני, לסיכויי שיקומו הטובים ולעמדת המתלונן, אני מחליטה לתת לפלוני הזדמנות לפתוח את חייו הבוגרים ללא כתם של הרשעה פלילית. בדרכי הטיפול שאטיל יינתן ביטוי הן לאינטרס הציבורי ולנזק שנגרם למתלונן, והן לתמיכה בהמשך שיקומו של הנער.

אשר על כן, אני מחליטה לנקוט כלפי פלוני בדרכי טיפול על פי סעיף 26 לחוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול) התשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער) ומצווה כדלקמן:

1. פלוני יחתום על התחייבות בסך 5000 ₪ להימנע במשך שנתיים מביצוע עבירות אלימות מכל סוג, לרבות סיוע או ניסיון לעברן. ההתחייבות תחול גם על עבירה של החזקת תחמושת.
2. פלוני יפצה את המתלונן בתיק זה בסך של 5000 ₪, סכום זה ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים. תשלום ראשון יופקד תוך חודש ימים מהיום.
3. פלוני יבצע 150 שעות של"צ, וימציא אישור על השלמתן לבית המשפט עד ליום 1.6.18

הסברתי לפלוני את סמכותו של בית המשפט, על פי ס' 30 לחוק, לשנות את דרכי הטיפול כל עוד לא בוצע הצו במלואו ואת זכותו לערער על החלטה זו תוך 45 יום מהיום.

לבקשת הפרקליטות, ובהסכמת הסנגור, אני מתירה לפרסם את גזר הדין, תוך השמטת כל הפרטים המזהים את הנער. - עותק מאושר לפרסום יועבר לצדדים בנפרד.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה והודעה היום כ"ג כסלו תשע"ח,
11/12/2017 במעמד הנוכחים.
שרון פ. הלוי, שופטת

החלטה

אני מעכבת את ביצוע עבודות השל"צ למשך שבועיים מהיום.

הפרקליטות תודיע האם מתכוונת לערער על גזר הדין, ובמידת הצורך תינתן החלטה נוספת.

ניתנה והודעה היום כ"ג כסלו תשע"ח, 11/12/2017 במעמד הנוכחים.

עמוד 9

שרון פ.הלוי, שופטת

הוקלדעלידיאורטלאברהם